

Reglement for forvaltning av vernepliktig akademisk befall (VAB)

fastsettes til bruk i Forsvaret

Hamar, 14. november 2012

Geir Olav Kjøsnes
Brigader
Sjef Vernepliktsverket

Reglement for forvaltning av vernepliktig akademisk befal (VAB)

Metadata

KORTTITTEL:	Forvaltningsreglement for VAB
SIKKERHETSGRADERING:	UGRADERT
HJEMMEL:	Vernepliktsforskriften § 13-2 og fullmakt ved skriv av 2010-03-12 fra sjef FST/P
GJELDER FOR:	Forsvaret
FAGMYNDIGHET:	Sjef Forsvarsstaben/Personell (FST/P)
FAGANSVAR:	Sjef Vernepliktsverket (VPV)
IKRAFTTREDELSE:	2012-12-01
FORRIGE VERSJON:	Reglement for forvaltning av Vernepliktig akademisk befal av 2012-03-12

Innhold

1 Innledning	3
1.1 FORMÅL	3
1.2 VIRKEOMRÅDE	3
1.3 DEFINISJONER	3
2 Ansvar og roller	3
3 Tjenesteplikt for VAB	3
4 Tjenestesyklus for VAB	4
4.1 FORKURS FOR VAB	4
4.2 OFFISERSKURS	4
4.3 FAGOPPLÆRING	4
4.4 TJENESTE VED AVDELING	4
5 Vilkår under tjenestegjøringen	5
5.1 BESKIKKELSE	5
5.2 FORVALTNING	5
5.3 ARBEIDSTID OG FRITID MV.	5
5.3.1 Arbeidstid	5
5.3.2 Fritid med lønn	5
5.4 PERMISJONER	5
5.5 LØNNET FORELDREKVOTE	5
5.6 RETTIGHETSREISER	6
5.7 KOMMANDOMYNDIGHET	6
6 Økonomiske forhold	6
6.1 LØNN, TILLEGG MV.	6
6.2 DEKNING AV FLYTTE- OG REISEUTGIFTER	6
6.3 SÆRSKILT KOMPENSASJON FOR FELTPRESTER	6
6.4 DIMISJONSGODTGJØRELSE	6
7 Bolig og kvarter	6
8 Yrkesskadedekning og engangserstatning ved dødsfall og invaliditet	7
8.1 YRKESKADEDEKNING	7
8.2 ENGANGSERSTATNING VED DØDSFALL OG INVALIDITET	7
9 Yrkestilsetting	7
10 Ikrafttredelse	7

1 Innledning

1.1 Formål

Formålet med reglementet er å gi utfyllende regler om forvaltning av vernepliktig akademisk befal (VAB), og sørge for enhetlig, forsvarlig og rettferdig forvaltning av personell som tjenestegjør som VAB.

1.2 Virkeområde

Reglementet gjelder for hele Forsvaret, og omfatter forvaltning av vernepliktige og frivillige som med bakgrunn i sin akademiske utdanning kalles inn til tjeneste som VAB.

1.3 Definisjoner

I dette regelverket menes med:

Vernepliktig akademisk befal (VAB): Tjenestevilkår for tjenestepliktige og frivillige med sivil utdanning (opplæring) på mastergradsnivå eller høyere av betydning for Forsvarets behov som med hjemmel i vernepliktsloven kalles inn til tjeneste som befal.

Forkurs for VAB: Informasjon samt fysiske og medisinske tester av inntil en ukes varighet for personell som planlegges innkalt til tjeneste som VAB. (Tidligere betegnet som "Forsvarsinformasjon".)

Tjenestested: Avdeling eller militær enhet hvor VAB tjenestegjør etter fullført offiserskurs og fagopplæring.

2 Ansvar og roller

Sjef Vernepliktsverket (VPV) er ansvarlig for forvaltning av VAB, og fører overordnet kontroll med opplæring og forvaltning av VAB, jf. vernepliktsforskriften § 13-4, jf. Forsvarssjefens virksomhetsplan 2012 (FSJ VP).

Tillitsmannsordningen i Forsvaret (TMO) skal gjennom Vernepliktsrådet (VPR) fungere som et koordinerende organ i forhold til Forsvarsdepartementet (FD), Forsvarsstaben (FST) og VPV i saker som gjelder VAB-ordningen som system.

VPV er ansvarlig for at reglementet gjøres tilgjengelig for vernepliktige og frivillige som skal innkalles til tjeneste som VAB.

Sjef Forsvarets sanitet (FSAN) er ansvarlig for å gjennomføre Forkurs for VAB for vernepliktige som har påbegynt sivil utdanning av betydning for Forsvarets behov som fører til mastergradsnivå eller høyere, jf. FSJ VP 2012.

Ansvar for gjennomføring av offiserskurs for VAB fremkommer av FSJ VP.

Under offiserskurset skal det innen fagområdene velges kontaktpersoner/tillitsvalgte som koordinatorene mot VPR og arbeidstakerorganisasjonene.

Sjef for avdeling eller enhet med delegert fagmyndighet eller fagansvar i henhold til Delegasjonsdirektivet, er ansvarlig for gjennomføring av fagopplæring for VAB innen eget fagansvarsområde.

3 Tjenesteplikt for VAB

Vernepliktige med sivil utdanning av betydning for Forsvarets behov på mastergradsnivå eller høyere kan disponeres og innkalles til tjeneste ut fra Forsvarets behov for akademisk kompetanse, jf. vernepliktsloven § 7 og vernepliktsforskriften § 5-14.

Vernepliktige som har påbegynt sivil utdanning av betydning for Forsvarets behov som fører til mastergradsnivå eller høyere, kan innkalles til Forkurs for VAB av inntil en ukes varighet, jf. vernepliktsforskriften § 6-2 bokstav a jf. § 5-14.

Ved innkalling til tjeneste som VAB skal beordring til tjenestested fremgå.

Total tjenestetid for VAB er 19 måneder (575 dager), jf. vedlegg 1 til årlig Prop. 1 S.

Den totale tjenestetiden som VAB kan oppdeles, jf. vernepliktsforskriften § 6-1. Innledningsvis skal VAB normalt tjenestegjøre en periode som tilsvarer førstegangstjenestens lengde på 12 måneder (365 dager). Denne tjenestetiden kan tilpasses etter Forsvarets behov og den enkeltes ønsker.

VAB er tjenestepliktig til utgangen av det året de fyller 44 år, jf. vernepliktsforskriften § 4-1. Leger, tannleger, veterinærer, farmasøyter, psykologer og teologer kan etter avsluttet tjeneste som VAB innkalles til 90 dagers tjeneste ved stab eller avdeling, begrenset oppad til den totale tjenestetidens varighet. Leger kan alternativt gjøre tjeneste ved styrker i utlandet hvor Norge deltar, jf. vedlegg 1 til årlig Prop. 1 S. Faktisk avtjent tid skal registreres og avregnes mot den totale tjenestetiden på 19 måneder. På forlangende skal det utstedes dokumentasjon på avtjent tid.

VAB kan etter 3 måneders tjeneste som befal etter fagopplæringen, søke om tjenestegjøring i internasjonale operasjoner. For VAB som etter frivillighet tjenestegjør i internasjonale operasjoner innen sitt fagområde, godskrives inntil seks måneder i forhold til den totale tjenesteplikten, jf. vernepliktsforskriften § 5-15.

4 Tjenestesyklus for VAB

Tjenestesyklopen for VAB reguleres av vernepliktsforskriften kapittel 6.

Innenfor fastsatt tjenestetid skal tjeneste som VAB gjennomføres i følgende syklus:

- Forkurs for VAB på inntil en ukes varighet tidlig i studieløpet (gjennomføres uten utlevering av utstyr)
- Offiserskurs på inntil 8 uker
- Fagopplæring i regi av de respektive fagmyndigheter
- Tjeneste ved avdeling
- Disponering i Forsvarets styrkestruktur, Heimevernet inkludert.

4.1 Forkurs for VAB

Forkurs for VAB skal gjennomføres for personell som planlegges innkalt som VAB innenfor medisinske og teologiske fag.

Deltakelse på forkurset skal registreres som påbegynt tjeneste.

Forkurs for VAB skal gi opplysninger om tjenestemuligheter og karrieremuligheter i Forsvaret, herunder tjeneste i internasjonale operasjoner.

4.2 Offiserskurs

Offiserskurset skal bestå av 5 ukers grunnleggende soldatutdanning (GSU) for VAB, og en lederskapsmodul på 3 uker.

Ved fullført og bestått offiserskurs skal VAB gis opprykk til utskrevet løytnant.

4.3 Fagopplæring

Fagopplæringen skal gi VAB nødvendig kvalifikasjoner for å fungere i de stillinger de er disponert i. Fagopplæringen bør i størst mulig grad være meritterende for fremtidig karriere i eller utenfor Forsvaret.

4.4 Tjeneste ved avdeling

Etter fullført offiserskurs og fagopplæring skal VAB i tjenesten ved avdeling dekke funksjoner som samsvarer med deres sivile opplæring både i faglig innhold og utdanningsnivå.

5 Vilkår under tjenestegjøringen

5.1 Beskikkelse

VAB skal ha befals grad gjennom hele tjenesteløpet, jf. Prop. 1 S (2010-2011) side 21.

VAB skal beskikkes til utskrevet fenrik i Hæren fra tjenesten start. Etter gjennomført og bestått offiserskurs, skal VAB beskikkes til utskrevet løytnant i de forsvarsgrener de skal tjenestegjøre i. Beskikkelsesmyndighet er sjef VPV.

5.2 Forvaltning

Under tjenestegjøringen skal VAB forvaltes som yrkesbefal, men ikke ha disponeringsplikt til internasjonale operasjoner.

VAB omfattes ikke av Lønnsregulativets fellesbestemmelser.

VAB omfattes av Arbeidstidsavtale for militære arbeidstakere (ATM).

VAB skal inneha fulle rettigheter i forhold til Kompensasjonsavtalen, men kan under offiserskurset og fagopplæringen forlegges på soldatforlegning uten at dette medfører økonomisk kompensasjon. Under fagopplæringen skal VAB søkes forlagt på tilfredsstillende kvarter for befal.

I enkeltsaker som gjelder bl.a. vilkår under tjenestegjøringen, økonomiske forhold, bolig og kvarter, kan VAB ivaretas gjennom de respektive arbeidstakerorganisasjonene.

I løpet av tjenestetiden, og ved avslutning av tjenesten, skal det gjennomføres medarbeidersamtaler mellom VAB og foresatte, jf. FPH del F. Medarbeidersamtalene skal være veiledende med tanke på videre karriere i Forsvaret. Ved avsluttet tjeneste og bytte av tjenestested, skal det utstedes tjenesteuttalelse, jf. FPH del B.

5.3 Arbeidstid og fritid mv.

5.3.1 Arbeidstid

Den normale arbeidstiden for VAB følger regler for normal arbeidstid for yrkesbefal.

Under tjenesten ved avdeling skal arbeid utenom den normale arbeidstiden reguleres, beregnes og kompenseres etter samme regler som for yrkesbefal.

5.3.2 Fritid med lønn

VAB opptjener fritid med lønn gjennom hele tjenestegjøringen, slik at samlet fritid med lønn ved 12 måneders tjeneste er 25 dager. Dette tilsvarer opptjening av 2,08 fridager med lønn pr. måned.

VAB omfattes ikke av ferieloven. Opptjent fritid med lønn skal likevel avvikles i tjenestetiden etter prinsippene for avvikling av ferie etter ferieloven.

Det skal ikke utbetales økonomisk kompensasjon for opptjent fritid som ikke blir avviklet.

5.4 Permisjoner

VAB har rett til lov- og avtalefestede permisjoner iht. reglene gitt i Forsvarets personellhåndbok (FPH) del B punkt 4.3.

Under offiserskurset og fagopplæringen skal permisjoner bare unntaksvis innvilges.

5.5 Lønnet foreldrekvote

Menn som gjør tjeneste som VAB, kan etter fullført fagopplæring ta ut inntil 20 dager av lønnet fedrekvote uten at tjenestetiden endres. Uttak av fedrekvote utover 20 dager godskrives ikke mot den totale tjenestetiden. Tjenesteperioden kan som følge av dette forlenges. Fedrekvote kan bare tas ut dersom tjenesten tillater det, og etter avtale med avdelingen.

Kvinner som gjør tjeneste som VAB, kan gis inntil 20 dagers permisjon i forbindelse med svangerskap eller adopsjon uten at tjenestetiden endres. Behov for permisjon utover 20 dager gir

grunnlag for utsettelse av tjenesten. Resterende del av tjenesten avtjenes etter avtale med avdelingen og VPV.

5.6 Rettighetsreiser

VAB skal tilkomme rettighetsreiser iht. Bestemmelser for transporttjenesten i Forsvaret (BTF 4-002). Pendlerreiser opptjenes som for befal på disponeringsomgangen.

5.7 Kommandomyndighet

VAB skal ta normalt bare kommando innen sin egen tjenestegren/ bransje og over personell som særskilt måtte være underlagt dem, jf. også FPH del B punkt 3.6.5¹.

6 Økonomiske forhold

6.1 Lønn, tillegg mv.

VAB skal ha lønn gjennom hele tjenesteløpet, jf. Prop. 1 S (2010-2011) side 21.

Avlønning av VAB fastsettes av FD, jf. brev fra FD 1. februar 2011 (DL-referanse 2011/004761-001). Fastsatt avlønning for VAB gjelder for hele tjenesteperioden, uavhengig av grad og tjenestetid.

Tillegg for spesiell tjeneste herunder blant annet vakt, øving og fartøystjeneste skal utbetales iht. ATM. Under offiserskurset er VAB unntatt fra ATM.

6.2 Dekning av flytte- og reiseutgifter

Tjeneste som VAB er pålagt tjeneste med bakgrunn i vernepliktsloven, og hjemler dekning av flytteutgifter, jf. "Særavtale om flyttinggodtgjørelse". Det skal gis dispensasjon fra kravet om forutgående tjeneste i Staten, jf. § 3, og 1 års påfølgende tjeneste i Staten, jf. § 5.

Flytteutgifter for VAB skal dekkes som for yrkesbefal etter Kompensasjonsavtalen. Det skal gis dekning for flytting fra registrert selvstendig boenhet til beordret tjenestested.

Flytting til tjenestestedet kan tidligst skje 2 måneder før offiserskurset og senest 6 måneder før endt tjeneste. Det skal gis dispensasjon fra krav i Kompensasjonsavtalen om beordring/ disponering av minimum 365 dagers varighet, jf. avtalens punkt 5.8.1.

Ved endt tjeneste skal flytteutgifter etter Kompensasjonsavtalen dekkes, forutsatt at befalet har fått dekket flytting til tjenestestedet. For VAB skal tidsfristen for slik flytting være senest en måned etter endt tjeneste.

VAB som ikke har krav på dekning av flytteutgifter, skal ha krav på forsendelse ved tiltredelse, jf. Kompensasjonsavtalen punkt 5.8.6. Tilsvarende gjelder ved fratredelse.

Reiseutgifter i forbindelse med flytting skal dekkes etter Kompensasjonsavtalen.

Flytteutgiftene/forsendelsesutgifter skal dekkes av DIF/BRA der vedkommende skal tjenestegjøre.

6.3 Særskilt kompensasjon for feltprester

VAB som tjenestegjør som feltprester skal gis engangsstøtte for kjøp av tjenestedrakt, jf. Kompensasjonsavtalen punkt 5.10.3.

6.4 Dimisjonsgodtgjørelse

VAB avlønnes som befal under tjenesten, og tilkommer derfor ikke dimisjonsgodtgjørelse ved avsluttet tjeneste.

7 Bolig og kvarter

VAB skal inneha fulle rettigheter i forhold til Boligdirektivet. VAB som er innvilget dekning av utgifter til flytting fra selvstendig boenhet, jf. punkt 6.2, skal prioriteres ved tildeling av militær bolig. Kravet om minimum 12 måneders beordring for tildeling av militær bolig skal ikke gjelde for VAB.

Dersom VAB ikke tildeles militær bolig i tjenestestedets naturlige boområde, skal merutgifter til leie av sivil bolig dekkes, jf. Kompensasjonsavtalen punkt 5.6.4.3.

8 Yrkesskadedekning og engangserstatning ved dødsfall og invaliditet

8.1 Yrkesskadedekning

VAB er yrkesskadedekket gjennom Folketrygden etter folketrygdloven kapittel 13, og omfattes av utvidet trygdedekning, jf. folketrygdloven § 13-8.

Utvidet trygdedekning innebærer yrkesskadedekning ved enhver skade og sykdom som oppstår som er påført eller oppstått i tidsrommet fra de møter til dimisjon, herunder innkallings- og dimisjonsreisen.

8.2 Engangserstatning ved dødsfall og invaliditet

VAB omfattes av reglene i forskrift av 22. juni 2000 nr. 634 om utbetaling av engangserstatning ved dødsfall og invaliditet blant personell som avtjener verneplikt mv.

9 Yrkestilsetting

Personell med akademisk utdanning kan søke om tilsetting som yrkesbefal etter 12 måneders tjeneste som VAB, jf. FPH del B.

10 Ikrafttredelse

Nytt Reglement for forvaltning av vernepliktig akademisk befall (VAB) trer i kraft 2012-12-01.

Fra samme dato settes Reglement for forvaltning av vernepliktig akademisk befall (VAB) datert 2012-03-12 ut av kraft.